OIKEUSMINISTERIÖ **22.5.2017**
LAVO
LsN Katri Kummoinen

Eduskunnan lakivaliokunnalle

DIREKTIIVIEHDOTUS DIGITAALISESTA SISÄLLÖSTÄ (U 25/2015 vp)

Neuvottelutilanne ja Suomen kanta

U-jatkokirjeen antamisen jälkeen pj. on antanut uuden kompromissiehdotuksen 19.5.2017 (9211/1/17 REV 1). Maltan tavoitteena on, että neuvosto hyväksyy direktiiviehdotusta koskevan yleisnäkemyksen 8. ja 9.6.2017 pidettävässä OSA-neuvostossa.

Viimeisin kompromissiehdotus sisältää suhteessa asetettuihin neuvotteluihin enää yhden merkittävän puutteen, reklamaatiovelvollisuuden puuttumisen. Koska vain pieni joukko jäsenvaltioita kannattaa tällaisen velvollisuuden asettamista, muutoksen saaminen tältä osin on hyvin epätodennäköistä. Ottaen huomioon ehdotuksen kehittyminen kokonaisuudessaan myönteiseen suuntaan ja digitaalisten sisämarkkinoiden kuuluminen Suomen prioriteettialueisiin, Suomi on valmis hyväksymään direktiiviehdotuksen ilman tällaista säännöstäkin.

Yleistä

Digitaalista sisältöä koskeva direktiiviehdotus koskee digitaalisessa muodossa tuotettua ja toimitettua tietoa, kuten tietokoneohjelmia, pelejä, musiikkia, filmejä, tv-palveluita, e–kirjoja ja digitaalisia lehtiä. Lisäksi soveltamisalaan kuuluvat palvelut, jotka mahdollistavat digitaalisessa muodossa olevan tiedon luomisen, käsittelyn tai säilyttämisen, kuten pilvipalvelut, sekä palvelut, jotka mahdollistavat muilta käyttäjiltä peräisin olevan digitaalisessa muodossa olevan tiedon jakamisen ja muun vuorovaikutuksen sen kanssa, kuten erilaiset keskustelupalstat.

Direktiivin soveltamisalaan kuuluisivat kompromissiehdotuksen mukaan paitsi sellaiset sopimukset, joissa kuluttaja maksaa rahaa vastikkeena saamastaan digitaalisesta sisällöstä, myös

sellaiset, joissa kuluttaja antaa tai sitoutuu antamaan henkilötietoja. Henkilötietojen käsite määräytyy EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 2016/679 mukaan.

Direktiiviehdotus sisältää säännöksiä

- sopimuksenmukaisuudesta ja kuluttajan oikeuksista virhetapauksissa
- digitaalisen sisällön toimittamisesta ja kuluttajan oikeuksista tapauksissa, joissa toimitusta ei suoriteta säännösten mukaisesti
- sovitun sisällön muuttamisesta sopimuksen voimassa ollessa
- kuluttajan oikeudesta irtisanoa pitkäkestoinen sopimus

Kompromissiehdotuksen keskeisimmät erot verrattuna komission alkuperäiseen ehdotukseen

Direktiiviehdotuksen säännöksiä on kauttaaltaan selkiytetty ja kompromissiehdotuksessa otetaan useissa suhteissa tasapainoisemmin huomioon kuluttajien ja elinkeinonharjoittajien edut kuin komission alkuperäisessä ehdotuksessa. Myönteisinä muutoksina voidaan mainita erityisesti seuraavat seikat:

- soveltamisalasäännöksiä on jonkin verran selkiytetty erityisesti niiden sopimusten suhteen, joissa vastikkeena ei makseta rahaa (3 artikla);
- jos osapuolet eivät ole muuta sopineet, digitaalinen sisältö on toimitettava ilman aiheetonta viivytystä aikaisemmin edellytetyn välittömän toimituksen sijaan (5 artikla);
- digitaalisen sisällön virheellisyyden arvioinnissa annetaan suurempi merkitys objektiivisille kriteereille kuin komission alkuperäisessä ehdotuksessa, jossa virheellisyyden arviointi painottui vain ns. subjektiivisiin kriteereihin eli siihen, täyttääkö digitaalinen sisältö sopimuksessa asetetut vaatimukset lukuun ottamatta tapauksia, joissa sopimusehdot ovat epäselvät (6, 6a, 7 ja 8 artikla);
- virhevastuuaikaa ja vanhentumisaikaa koskeva sääntely jätetään pitkälti kansallisen lainsäädännön varaan (9 ja 9 a artikla);
- virhetilanteissa on säilytetty lähtökohtana oikeussuojakeinojen hierarkia, mutta kuluttajalla on aikaisempaa helpommin edellytyksin oikeus vaatia hinnanalennusta tai sopimuksen päättämistä;
- elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia palauttaa tietoja kuluttajan purkaessa tai irtisanoessa sopimuksen on lievennetty (13 a artikla)

- ehdotus ei enää sisällä vahingonkorvausoikeudellisia säännöksiä (14 artikla poistettu ehdotuksesta);
- pitkäkestoisia sopimuksia koskevat säännökset ovat paremmin linjassa kuluttaja acquis'n ja sopimusoikeudellisten periaatteiden kanssa (15 ja 16 artikla).

Toisin kuin aikaisemmin viimeisimmän 19.5.2017 päivätyn kompromissiehdotuksen mukaan direktiiviä ei enää sovellettaisi sellaisiin tavaroihin, joihin sisältyy erottamattomana osana digitaalista sisältöä.

Jäsenvaltiolla ei ole komission alkuperäisen ehdotuksen eikä myöskään pj:n kompromissiehdotusten mukaan oikeutta säätää kuluttajalle velvollisuutta reklamoida digitaalisessa sisällössä tai palvelussa ilmenneestä virheestä kohtuullisessa ajassa siitä, kun kuluttaja on havainnut virheen tai tämän olisi pitänyt havaita se.